

Ustav kao jamac opstanka hrvatskog naroda u dobu migracija

Foto: Florion Goga/REUTERS

VL Autor
Tado Jurić

24.10.2024.
u 08:22

▶ Poslušaj ovaj članak

00:00 / 07:30

Budući da će sredinom ovog stoljeća, postojećim migracijskim trendovima, brojne europske zemlje imati polovicu stanovništva s imigracijskom pozadinom, koje će pri tome često biti i druge religijske pripadnosti, lekcije iz povijesti pokazuju da će nove manjine tražiti svoju političku artikulaciju i iznad „običnih“ prava građana

Rasprave koje prate **suvremene migracije** i post-migracijske fenomene su vrlo složene i ne dovode do konsenzusa nigdje u Europi pa je isto za očekivati i u Hrvatskoj. Isprepliće se međunarodno pravo s pravom naroda na samoodređenje, različiti koncepti nacionalnog identiteta, poimanja države i razumijevanja teritorijalne pripadnosti (da spomenemo samo neke). K tome je i pogled istočne i jugoistočne Europe na suvremene izazove vezane uz migracije poprilično različit od zapadno-europskog pogleda. Istovremeno se ne uočava da pojedine EU članice uče na iskustvu drugih (uz poštivanje zasebnosti). Primjerice identične rasprave koje je prošla Njemačka prije 20-ak godina, kada se raspravljalo je li **Njemačka** useljenička zemlja, ponavljaju se danas u Hrvatskoj. Polarizacija društva po pitanju migracija je konstanta u Europi i sve upućuje na to da će se produbljivati. Rezultat tih rasprava su brojne tenzije u

društvu te se u pravilu završava u višedesetljetnom začaranom krugu predbacivanja (ne želimo pak reći da su te rasprave beskorisne).

Izlaz iz ove situacije vidimo u unošenju novih odredbi u **nacionalne ustave Europe**, koje bi u ovom povijesnom času, dok je to još moguće, definirale jasne standarde i kriterije zaštite nacionalne kulture, tradicije, nacionalnog teritorija i identiteta. S jedne strane time bi se relaksirala napetost i polarizacija, a s druge uredilo pitanje migracijskih i post-migracijskih fenomena (integracija) za sljedeće generacije. Istovremeno to bi bio i jamac opstojnosti naroda i nacionalnih država u globaliziranom i multikulturalnom okruženju u kojem nacionalne države gube svoj utjecaj regulacije društvenih procesa u korist multinacionalnih kompanija, (izrabljivačkih) interesa poslodavaca i onoga što se naziva „krupni kapital“. Ovdje treba naročito imati i na umu da su ustavi europskih država pretežito stvarani u potpuno drugačijim povijesnim okolnostima, kada migracije i post-migracijski fenomeni nisu bili ovako golem izazov kao danas (kako ilegalne tako i radne).

Oglas

Naučite kako trgovati cijenom zlata na burzi - Preuzmite besplatni vodič

Istina, ustavi mnogih država članica EU-a sadrže odredbe koje štite pojedinačni nacionalni identitet, kulturu, jezik i običaje. Dakako, sve članice naglašavaju važnost slobode, pravde, jednakosti, uređenog društva, demokracije i ostalih tzv. univerzalnih vrijednosti „zapadne civilizacije“. Neke zemlje pri tome ističu snažnije kulturne i nacionalne elemente kroz svoje ustave od drugih, dok se pri tome identitetski koncepti različito manifestiraju. Međutim i samo se razumijevanje **nacionalnog identiteta** razlikuje od članice do članice. Tako primjerice Ustav Francuske naglašava važnost sekularizma i republikanizma kao bitnih elemenata francuskog identiteta, dok s druge strane Ustav Mađarske stavlja poseban naglasak na očuvanje nacionalne kulture i jezika, dok Ustav Grčke štiti i pravoslavnu vjeru. Poljska je pak snažno povezana sa svojom katoličkom tradicijom. Preambula mađarskog ustava govori o očuvanju tisućljetne mađarske kulture (slično kao i hrvatski)...

NASTAVAK TEKSTA PROČITAJTE NAKON OGLASA

Lidlova super ponuda

POVEZANI ČLANCI:

DINO BRUMEC

Desnica o zaokretu protiv migracija u EU: A što smo vam mi govorili?

TONČI PERCAN ZA VEČERNJI TV

Otkrit ću vam sada i treću, dosad neobjavljenu teoriju zašto je ustaška emigracija stavila bombu na let 'JAT 367'

Neke druge članice radi svojih **specifičnosti**, poput Španjolske, naglašavaju autonomne zajednice i višejezičnosti. Slično, ali zbog drugih razloga, Njemački „Grundgesetz“ (Njemačka zapravo nema ustav) govori o očuvanju kulturne autonomije saveznih država. Hrvatska, Mađarska i Grčka ističu i važnost obitelji. Iako brojna istraživanja pokazuju da je jedno od ključnih pitanja domicilnog stanovništva Europe

odnos njihove zemlje prema migracijama, postojeći ustavi ostaju potpuno nedorečeni po pitanju ovih izazova. Primjerice, niti jedan ustav nije odredio 1.) koliki je apsorpcijski kapacitet po pitanju imigracije radne snage, 2.) nisu jasno određene integracijske strategije i standardi koje imigranti iz trećih zemalja trebaju usvojiti, 3.) nejasan je pristup prema ilegalnim migracijama, 4.) nejasno je kada imigrantska grupa prestaje biti dijasporom te postaje nacionalnom manjinom, 5.) nejasno je koje su dodatne vrijednosti Europe pored univerzalnih vrednota poput demokracije, 6.) nejasan je odnos prema kršćanstvu u Europi, 7.) nejasan je i kriterij nacionalnih vrednota koje trebaju biti očuvane (u današnjem multikulturalnom okruženju).

Ostatak članka ispod videa

Ads by waytogro

Ova pitanja su osnova za raspravu, koja je već **duže vrijeme** potrebna Europi (negdje su rasprave već zaživjele), kako bi se pristupilo izmjenama ustava, ali i podloga za donošenje Ustava EU. Neka od ovih pitanja se mogu rješavati na nižim zakonskim osnovama, ali određenje prema zaštiti teritorijalnog i kulturnog identiteta u današnjem multikulturalnom okruženju je svakako pitanje za ustav. Ustav je pri tome i jedini jamac zaštite ovih vrijednosti, između ostaloga i radi potrebe 2/3 parlamentarne većine za svoju izmjenu (hoće li ta većina biti na raspolaganju sredinom stoljeća?).

Oglas

Naučite kako trgovati cijenom zlata na burzi - Preuzmite besplatni vodič

Pri tome se i odnos prema demografskim izazovima nameće kao novo pitanje i odredba za ustave nacionalnih država Europe. Naime, uslijed brojnih preklapanja nadležnosti **pojedinih ministarstava**, zakonskih odredbi, strategija itd. demografska revitalizacija naroda ne uspijeva dobiti svoju političku artikulaciju gotovo niti u jednoj članici EU-a. Stoga je nužno da europski ustavi unesu odredbu o krovnom strateškom Zakonu o demografskoj revitalizaciji koji bi bio nadređen svim ostalim zakonima. To će biti i prilika za novo uređenje odnosa prema vlastitoj dijaspori (kao u slučaju Hrvatske kada je nužno povećati broj zastupnika u Saboru iz diaspore). Ovdje je i za napomenuti da će EU razina radi same strukture ugovora na kojima se temelji, ovo pitanje, odnosno odgovornost, po principu supsidijarnosti i dalje prebacivati na članice.

Budući da će sredinom ovog stoljeća, postojećim **migracijskim trendovima**, brojne europske zemlje imati polovicu stanovništva s imigracijskom pozadinom, koje će pri tome često biti i druge religijske pripadnosti, lekcije iz povijesti pokazuju da će nove manjine tražiti svoju političku artikulaciju i iznad „običnih“ prava građana. Pitanje „kako želimo i kako ćemo ubuduće zajedno živjeti“ te „što je dobro za interes cjelokupne populacije“ neće zaobići niti jednu europsku zemlju. Ustav je jedini način da se ovo pitanje unaprijed razriješi te osigura kako kulturni razvoj svih građana, tako i zaštita opstojnosti naroda.

>>Članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti